

Dünya Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve SOY çalışmalarları

Ders kodu: EBE118

Öğr. Gör. Mahdiah MALEKİ SANİ MALEKİ

Dünya Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve SOY çalışmaları

Dünyanın farklı ülkelerinde, toplumun sağlık okuryazarlığı düzeyinin yetersiz olduğu yönünde tartışmalar sürmektedir. Buna karşın birçok ülkede son otuz yılda uygulanan sağlık politikaları farklı çalışmalar başlatmıştır; sağlık hizmetleri sunumunu, hizmet kullanıcılarına odaklanacak biçimde değiştirmiştir. Sağlık hizmeti kullanıcılarının kamu ve özel hastaneler ile sağlık hizmeti sunan diğer kurumlar hakkında bilgi düzeylerinin yüksek olduğu varsayılmaktadır. Bu nedenle hastaların, sağlık hizmeti almak için kurumlar arasında bilgilendirilmiş seçimler yaptıkları kabul edilmektedir.

Dünya Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve SOY çalışmaları

Amerika, Almanya, Büyük Britanya, Norveç, Hollanda ve İsveç gibi birçok ülkede hasta tercihi önemli bir tema haline gelmiştir. Bu yolla hasta tarafından seçilen hizmet sunucuları arasında rekabet ortamı yaratılarak sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılması, hastanın özerkliği ve kendini yönetmesi hedeflenmiştir. Bu politika, sağlık hizmetlerinin yeterli miktarda kullanıldığı ve hastaların, doktorlarını seçme hakkına sahip oldukları diğer ülkelerde de uygulama alanı bulmuştur.

Dünya Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve SOY çalışmaları

- Hollanda gibi toplumun okuryazarlık oranının çok yüksek olduğu bir ülkede 2000 kişi üzerinde yapılan bir araştırmada, katılımcıların çoğunluğunun (%59.6) seçebilecekleri en iyi hastane ya da hizmet sunucusu ile ilgili bilgi toplamadıkları bulunmuştur. Katılımcıların çoğunun doktor ve hastane tercihlerinde genel pratisyenlerin önerilerini dikkate aldıkları saptanmıştır. Yetersiz sağlık okuryazarı olan katılımcılar hangi hastaneye ya da uzman doktora gideceğini daha az sıklıkta bilmektedirler.

Dünya Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve SOY çalışmaları

- Tüketicinin bilgi eksikliği, belirsizlik ve arzın talep yaratması gibi sağlık hizmetlerine ilişkin özellikler, hastaların bilgilendirilmiş seçim yapma kararlarını da etkilemektedir.

Dünya Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve SOY çalışmaları

- Dünya genelinde sağlık okuryazarlığı düzeyinin, istenilenin altında olduğu saptanmıştır.
- Sağlık okuryazarlığı düzeyinin yetersiz olması, hastaların bir sonraki randevu tarihini ve tetkik sonuçlarını anlamaması, ilacı aç karnına alması gerektiğini bilmemesi gibi durumları beraberinde getirmektedir. Kronik hastalıklar ile ilgili bilgi eksikliği, tedaviye uymama, eğitimleri anlamama ve tedavinin unutulması bakım kalitesini ve sürekliliğini olumsuz etkilemektedir.

Dünya Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve SOY çalışmaları

- Tedavinin sürekliliği sağlık sisteminin, çeşitli kuruluşlarda hastaya verilen farklı hizmetleri birbiriyle ilişkilendirme ve bütünleştirme derecesinin bir ölçüsüdür. İyi bir tıbbi bakımın temel öğelerinden biri sürekliliktir. Tedavinin sürekli olmaması, kişinin koruyucu sağlık davranışlarına dikkat etmemesine yol açmaktadır. Hastanın aynı sağlık sorunu için birden fazla sağlık kurumuna tekrar başvurması, tedavi seçeneklerinin farklılaşmasına neden olmakta, bu durum bakımın kalitesini ve sürekliliğini olumsuz etkilemektedir.

Dünya Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve SOY çalışmaları

- Amerika'da erişkinlerin sadece %22'sinin okuma yazma becerilerinin temel düzeyde olduğu, araştırma kapsamındaki bireylerin %16'sının temel düzeyin altında olduğu, çoğu kişinin randevu kâğıtlarını, ilaç etiketlerini, prospektüsleri ve termometreyi okuyamadığı ortaya çıkmıştır.

Dünya Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve SOY çalışmaları

Hasta üzerinde gerçekleştirdikleri kesitsel bir araştırmada, hastaların kendilerinden istenilen temel okumaları ve hesaplamaları ne ölçüde gerçekleştirebildikleri incelenmiştir. Bunun sonucunda hastaların önemli bir kısmının en temel tıbbi yönergeleri okuma ve anlama konusunda yetersiz kaldıkları saptanmıştır. Çalışmaya katılan hastaların %59.5'i bilgilendirilmiş onam formunu, %4.6'sı aç karnına ilaç alması gerektiğini, %26'sı ise bir sonraki randevu tarihini anlayamadığını ifade etmiştir.

Dünya Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve SOY çalışmaları

- Türkiye’de 2008 yılında acil servislere toplam başvuru sayısı 80 milyon olarak gerçekleşmiş ve Sosyal Güvenlik Kurumu, acil servislerin acil olmayan hastalar tarafından kullanılması durumunda katkı payı ödeme uygulamasını başlatmıştır. Diğer faktörlerin yanı sıra hasta ve yakınlarının sağlık okuryazarlığı düzeyinin yetersiz olması, acil servislerin uygun kullanılmaması sonucunu da beraberinde getirmektedir.

Dünya Sağlık Okuryazarlığı Düzeyi ve SOY çalışmaları

- Yetersiz sağlık okuryazarlığı düzeyi nedeni ile sağlık hizmetleri kullanımında en fazla sorun yaşayan gruplar arasında yaşlılar, göçmenler, etnik kökeni farklı olanlar, işsizler, eğitim ve gelir düzeyi düşük olanların olduğu bilinmektedir

Howard SOY düzeyi yetersiz olanlarda, yatan hastaların sağlık harcamalarının yaklaşık 993 dolar artış gösterdiğini bulmuştur.

Amerika'da nüfusun %19'unu kapsayan düşük gelirli çocuklu aileleri, yaşlıları ve engellileri kapsayan sosyal sigorta planı üzerinde yapılan bir çalışmada, tüm sigortalıların ortalama yıllık maliyeti kişi başına 3 bin dolar iken, yetersiz sağlık okuryazarlığı düzeyine sahip hastaların yıllık ortalama kişi başına maliyeti 13 bin dolar olarak hesaplanmıştır .

Amerika'da düşük düzeyde SOY'nın toplam maliyetini tahmin etmek için yapılan çalışmada düşük düzeydeki işlevsel SOY nedeni ile sağlık harcamalarına 2001 yılında 32 ile 58 milyon dolar arasında harcama eklendiği bulunmuştur

We Are The Creator Of Our Own Realities With Our Beliefs,
Thoughts, Intentions And Actions.

Stay with Love

Biz, İnançlarımız, Düşüncelerimiz, Niyetlerimiz Ve Eylemlerimiz İle Kendi
Realitelerimizin Yaratıcısıyız.

Sevgiyle Kalın

Kaynak:

<https://toad.halileksi.net/sites/default/files/pdf/avrupa-saglik-okuryazarligi-olcegi-toad.pdf>

Öğr. Gör. Mahdieh MALEKISANIMALEKI